

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ – ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΦΗΒΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

Δεκέμβριος 2016

Μονάδα Εφηβικής Υγείας (Μ.Ε.Υ.)
Β΄ Παιδιατρική Κλινική Πανεπιστημίου Αθηνών
Νοσοκομείο Παιδών «Παν. & Αγλ. Κυριακού»
Διευθύντρια: Αν. Καθηγήτρια Μ. Τσολιά
Επιστ. Υπεύθυνος: Επίκ. Καθηγήτρια Α. Τσίτσικα

Ιατρείο Εφηβικής Ιατρικής
Δ΄ Παιδιατρική Κλινική Αριστοτέλειου
Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
Νοσοκομείο «Παπαγεωργίου»

Διευθυντής: Ευαγγελίου Αθανάσιος

Επιστ. Υπεύθυνος: Αν. Καθηγήτρια Α. Γαλλή Τσινοπούλου

ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ (H.E.E.A.D.S.S.S.)

(Adapted from Goldenring JM, Rosen DS. Getting into adolescent heads: an essential update. Contemporary Pediatrics 2004; 21 (1): 64-90.)

Home & Environment - Οικογένεια

Πού μένεις; Ποιοι μένουν στο σπίτι μαζί σου; Πώς θα περιέγραφες την οικογενειακή σας κατάσταση;

Education - Εκπαίδευση

Πηγαίνεις στο σχολείο; Σε ποιο μάθημα είσαι καλός/ή; Πώς τα πηγαίνεις με τους συμμαθητές σου;

Eating habits - Διατροφή

Πολλοί νέοι στην ηλικία σου ανησυχούν για τα κιλά τους, εσύ;

Activities - Δραστηριότητες

Τι κάνεις στον ελεύθερο χρόνο σου;

Drugs - Συμπεριφορές υψηλού κινδύνου

Πολλοί νέοι άνθρωποι δοκιμάζουν το τσιγάρο, αλκοόλ ή ακόμη και ουσίες. Εσύ και οι φίλοι σου έχετε δοκιμάσει τίποτε από όλα αυτά; Αν ναι, τι;

Sexuality - Σεξουαλικότητα

Έχεις κάποια σχέση; Οι νέοι νιώθουν έλξη από ένα αγόρι, ένα κορίτσι ή και τα δύο. Εσύ;

Security - Ασφάλεια

Πώς επιστρέφεις στο σπίτι μετά από ένα πάρτυ; Πώς πηγαίνεις στο σχολείο;

Suicide / Depression - Ψυχική Υγεία

Πως θα περιέγραφες τη διάθεσή σου αυτές τις μέρες; Υπήρχαν στιγμές που να ένιωθες πολύ στεναχωρημένος και να σκέφτηκες να κάνεις κακό στον εαυτό σου; Σκέφτηκες ποτέ να πεθάνεις ή να δώσεις τέλος στη ζωή σου;

ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΝ ΓΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ

- **GAPS** (Guidelines for Adolescent Preventive Services)

Μία επίσκεψη ετησίως

ΣΤΟΧΟΙ

- Συμβουλευτική αγωγή πρόληψης και αποφυγής των συμπεριφορών υψηλού κινδύνου (*πρωτογενής πρόληψη*)
- Έγκαιρη ανίχνευση σωματικών ή ψυχικών διαταραχών (*δευτερογενής πρόληψη*)

Ετήσια κλινική εξέταση

1. **Μέτρηση ύψους, βάρους και υπολογισμός Δείκτη Μάζας Σώματος-καταγραφή στις αντίστοιχες εκατοστιαίες θέσεις ανάπτυξης**
  - Ανίχνευση υπέρβαρων και παχύσαρκων εφήβων
  - Ανίχνευση απότομων μεταβολών του βάρους (ψυχική διαταραχή ή διαταραχή του περιβάλλοντος του εφήβου)
  - Απότομη και σημαντική πτώση του βάρους: διατροφική διαταραχή (anorexia nervosa) ή οργανική νόσος (κακοήθεια, φλεγμονώδης νόσος του εντέρου, παρασίτωση, ενδοκρινοπάθεια κ.λπ.)
2. **Εκτίμηση του σταδίου εφηβικής ανάπτυξης κατά Tanner** – συσχέτιση με σημαντικούς σταθμούς της εφηβείας (εμμηναρχή, αυξητική αιχμή)
3. **Μέτρηση αρτηριακής πίεσης**
4. **Ακμή**
5. **Οφθαλμολογική εκτίμηση κατά την περίοδο αύξησης**
6. **Επιτήρηση στοματικής υγιεινής**
7. **Εξέταση θυρεοειδούς αδένος**
8. **Ανίχνευση σκολίωσης** (κατά την περίοδο αύξησης)
9. **Γυναικολογική εξέταση - Τεστ Παπανικολάου** (σε όλες τις σεξουαλικά δραστήριες έφηβες)
10. **Εξέταση των όρχεων** (κατάταξη ενήβωσης κατά Tanner, ανίχνευση σεμινώματος, κισσοκήλης)

Ετήσιες Εργαστηριακές εξετάσεις

■ **Γενική αίματος, Γενική ούρων**

■ **Σίδηρος-φερριτίνη**

Ομάδα υψηλού κινδύνου για **σιδηροπενία** λόγω:

- Αύξησης του όγκου του αίματος
- Ανάπτυξης του μυϊκού συστήματος στα αγόρια (μυοσφαιρίνη)
- Εμμηνορρυσίας και απωλειών σιδήρου στα κορίτσια
- Πτωχών διαιτητικών συνηθειών
- Αυξημένων αναγκών των εφήβων που αθλούνται

Ανίχνευση υπερλιπιδαιμίας

Επιλεκτική ανίχνευση σε εφήβους με οικογενειακό ιστορικό:

1. Υπερλιπιδαιμίας
2. Καρδιαγγειακής νόσου που εκδηλώθηκε σε ηλικία < 55 ετών
3. Σακχαρώδους διαβήτη
4. Υπέρτασης
5. Παχυσαρκίας

Σακχαρώδης διαβήτης τύπου 2

Σάκχαρο νηστείας ανά 2ετία σε εφήβους με ΔΜΣ>85n ΕΘ και ένα από τα ακόλουθα κριτήρια:

1. Οικογενειακό ιστορικό ΣΔ 2 σε συγγενείς α' ή β' βαθμού ή/και
2. Κλινικά σημεία αντίστασης στην ινσουλίνη (π.χ. μελανίζουσα ακάνθωση ή σύνδρομο πολυκυστικών ωοθηκών)

Σεξουαλικά δραστήριοι έφηβοι

- **Ετήσια ανίχνευση*** για χλαμύδια και γονόκοκκο σε ασυμπτωματικούς λόγω:

- Υψηλής επίπτωσης στους εφήβους
- Μεγάλου ποσοστού ασυμπτωματικών λοιμώξεων (έως 40%)
- Σοβαρών επιπτώσεων στο γεννητικό σύστημα
- Υψηλότερης συχνότητας σεξουαλικών μεταδομένων νοσημάτων (ΣΜΝ) σε σχέση με τους ενήλικες λόγω :

- του «εκτρόπιου» των κοριτσιών (παρουσία ευαίσθητων κυττάρων κυλινδρικού επιθηλίου στο εξωτερικό τμήμα του τραχήλου)
- της απειρίας σε θέματα εφαρμογής κατάλληλης προστασίας

* Στα κορίτσια λαμβάνεται **ενδοτραχηλικό δείγμα** (και για έλεγχο HPV και Pap test), ενώ στα αγόρια γίνεται ανίχνευση της λευκοκυτταρικής εστεράσης των ούρων με stick και περαιτέρω έλεγχος σε περίπτωση θετικού δείγματος.

Εξετάσεις για HIV και σύφιλη για εφήβους με επιπλέον παράγοντες κινδύνου (ιστορικό άλλου ΣΜΝ, πολλοί σεξουαλικοί σύντροφοι, ομοφυλοφιλία κ.λπ.)

Εμβολιασμοί

Συστάσεις

- Διατροφή
- Άθληση
- Σεξουαλική αγωγή
- Ασφάλεια
- Χρήση καπνού, αλκοόλ, ουσιών

Σύμφωνα με τις συστάσεις της
Αμερικανικής Παιδιατρικής Ακαδημίας
και τις Οδηγίες των Υπηρεσιών Πρόληψης
του Αμερικανικού Ιατρικού Συλλόγου

